

PIIPSANNEVAN TUULIVOIMAPUISTO

Ehdotus linnuston seurantasuunnitelmaksi

Tässä dokumentissa on esitetty ehdotus Puhuri Oy:n Haapaveden Piipsannevan tuulivoimapuiston pesimä- ja muuttolinnuston seurantasuunnitelmaksi. Tuulivoimapuiston rakentamisesta ja toiminnasta vastaava taho järjestää seurantaan tuulivoimapuiston rakentamisen ja toiminnan aikana. Hankkeen YVA-menettelyyn ja kaavoituksen yhteydessä tehtyjen selvitysten tulosten mukainen nykytila kuvaa tilannetta ennen tuulivoimapuiston rakentamista. Seurannoilla pyritään selvittämään tuulivoimapuiston rakentamisen aiheuttamat mahdolliset vaikutukset alueen pesimälinnustoon ja alueen kautta muuttavaan linnustoon sekä esittämään mahdolliset jatkotoimet vaikutusten lieventämiseksi.

Tämä seurantasuunnitelma noudattelee samoja suuntaviivoja, miten linnustovaikutusten seuranta on toteutettu muiden Pohjois-Pohjanmaan alueella toimivien tuulivoimapuistojen alueella. Lisäksi on huomioitu Piipsannevan tuulivoimapuiston kaava-alueen erityispiirteet linnuston osalta, koska Suomessa ei vielä ole rakennettu tuulivoimaa linnustollisesti vastaavalle alueelle.

Ehdotettu linnustovaikutusten seuranta kohdennetaan erityisesti seuraaviin asioihin:

Tuulivoimaloiden lähiympäristön pesimälinnusto ja kaava-alueen linnustolliset arvot

- tutkittava alue: kaava-alue yleisesti, tuulivoimaloiden lähialue noin 500 m
- seurantamenetelmät: piste- ja kartoituslaskentamenetelmiä sekä tarpeen mukaan vesilintujen laskentaohjeita soveltamalla (2–3 laskentakierrosta pesimäkauden aikana), lintujen reviirien ja pesäpaikkojen sijoittuminen suhteessa tuulivoimapuiston rakenteisiin, pesimäkannassa (lajisto, runsaus) tapahtuvat muutokset
- tulosten vertailtavuuden vuoksi menetelmät ovat mahdollisimman pitkälle samoja kuin YVA- ja kaavoitusvaiheessa tehdyissä selvityksissä
- seurannan ajankohta: touko–kesäkuu
- seurannan toteuttaminen: tuulivoimapuiston rakentamisen aikana (1–2 vuotta), kahtena perättäisenä vuotena rakentamisen jälkeen ja tuulivoimapuiston viidentenä toimintavuotena
- seurannan kohdentaminen: suojelullisesti arvokkaat pesimälajit, kosteikkoelinympäristöjen linnusto, kompensatiokosteikoiden toimivuus, muun pesimälinnuston yleispiirteinen selvitys

Hankealueen kautta kulkeva muuttolinnusto

- tutkittava alue: Piipsannevan tuulivoimapuiston alueelta ja sen lähiseudulta suuntautuvat lintujen muuttoreitit sekä alueelle sijoittuvat muuтонаikaiset ruokailu- ja lepäilyalueet. Tarkkailupaikkana kaava-alueelle tai sen välittömään läheisyyteen sijoittuva riittävä näköalapaikka (tarvittaessa alueelle voidaan rakentaa tarkkailutorni tms.), mistä tuulivoimapuiston kautta ja sen lähiympäristössä muuttava linnusto saadaan kohtuudella hallittua
- seurantamenetelmät: kevät- ja syysmuuton tarkkailua, samat tarkkailumenetelmät kuin YVA- ja kaavavaiheen selvityksissä, lintujen väistöliikkeiden ja mahdollisten törmäysten havainnointia (tuulivoimalat, mahdolliset harukset, voimajohdot)
- seurannan ajankohta: kevätmuuton tarkkailua 10–15 päivää maaliskuun lopun ja toukokuun lopun välisenä aikana, syysmuuton tarkkailua 10–15 päivää elokuun puolivälin ja joulukuun alun välisenä aikana
- seurannan toteuttaminen: kaksi peräkkäistä kevät- ja syysmuuttokautta tuulivoimaloiden käyttöönoton jälkeen, yksi kevät- ja syysmuuttokausi viisi vuotta tuulivoimapuiston käyttöönoton jälkeen
- seurannan kohdentaminen: joutsenet, hanhet, petolinnut, kurki, muut tuulivoiman törmäysvaikutuksille herkiksi tiedetyt lintulajit ja alueen kautta runsaana muuttavat lajit sekä muuttokaudella alueella lepäilevät ja ruokailevat lajit
 - samanaikaisesti lepäily- ja ruokailualueiden tarkkailun kanssa on mahdollista saada tietoa myös alueen viitasammakotilanteesta sekä viitasammakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikoista

Lintujen törmäykset tuulivoimaloihin

- tutkittava alue: Piipsannevan tuulivoimapuisto
- lintujen väistöliikkeiden ja mahdollisten törmäysten havainnointi muutontarkkailun sekä pesimälinnustoselvitysten yhteydessä.
- tuulivoimapuiston rakenteisiin törmänneiden lintujen etsintä: tuulivoimaloiden ja muiden rakenteiden lähiympäristöstä etsitään tapauskohtaisesti noin 150–300 m sääteeltä olevalta alueelta kuolleiden lintujen raatoja, lintujen etsimisessä voidaan käyttää apuna esim. etsivää koiraa tai muita mahdollisia apuvälineitä
- kevät- ja syysmuuton tarkkailun sekä pesimälinnustoselvitysten aikana tehtävän havainnoinnin lisäksi törmäysten todentamisessa voidaan tarpeen mukaan käyttää myös varta vasten suunniteltuja teknisiä apuvälineitä (mm. erilaiset kamerat, tutkaseuranta ja törmäyksiä havainnoivat anturit).
- seurannan ajankohta: kevät- ja syysmuuttokausi, pesimälinnustoselvitysten ajankohta
- seurannan toteuttaminen: pääasiassa muun alueella suoritettavan linnuston seurannan yhteydessä, kiivaimman muuttokauden aikana vähintään 1–2 kertaa viikossa
- seurannan kohdentaminen: alueen kautta muuttavat suurikokoiset ja tuulivoiman törmäysvaikutuksille herkiksi tiedetyt lintulajit, alueella lepäilevät ja ruokailevat lintulajit, alueen pelto- ja kosteikkoelinympäristöissä pesivät lintulajit, kaikki tuulivoimaloihin törmänneet lintulajit

Jokaisena vuonna suoritetusta seurannasta laaditaan vuosiraportit seurannan päätteeksi. Tuulivoimapuiston kahden ensimmäisen toimintavuoden seurannan päätteeksi tehdään kattava arvio tuulivoimapuiston alueella pesivään ja siellä liikkuvaan linnustoon kohdistuvista vaikutuksista sekä kompensatiotoimenpiteiden (kosteikot) toimivuudesta. Lisäksi arvioidaan mahdollisten lieventävien toimenpiteiden tarvetta, keinoja ja mahdollisuuksia sekä seurannan jatkon tarvetta. Samassa yhteydessä raportoidaan myös linnustoselvitysten aikana havaitut viitasammakoesiintymät ja arvio viitasammakoiden nykytilasta suhteessa YVA- ja kaavamenettelyn aikana havaittuun, ja mahdolliset havainnot muun eläimistön esiintymisestä alueella. Vuosittaisissa raporteissa huomioidaan myös muut alueella tapahtuvat maankäytön muutokset ja mahdollisuuksien mukaan pyritään erittelemään niiden ja tuulivoimapuiston vaikutukset linnustoon.

Vuosiraportit toimitetaan hanketta valvovalle viranomaiselle ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle seurantaavuoden jälkeisen maaliskuun loppuun mennessä.